

Hazai Horizont - Összkép - 2026. január-február

Szerzők	év	cím	forrás	összefoglaló
Bródy Luca Sára, Velkey Gábor Dániel	2026	Governing through care: faith-based social service provision in rural Hungary	Territory, Politics, Governance	A tanulmány azt vizsgálja, hogyan működnek az egyházi alapú szociális szolgáltatások a vidéki Magyarországon, különösen olyan térségekben, ahol az állami ellátás hiányos. Az eredmények szerint ezek a szervezetek kulcsszerepet töltenek be a mindennapi ellátásban, gyakran személyes kapcsolatokon keresztül működnek, és nemcsak szolgáltatást nyújtanak, hanem közösséget is szerveznek. Ugyanakkor működésük erősen függ az állami finanszírozástól, és a segítség sokszor feltételekhez kötött, ami a helyi hatalmi viszonyokat is tükrözi. Érdekes, hogy a gondoskodás nem pusztán támogatásként jelenik meg, hanem a viselkedés formálásának eszközeként is, így a szociális ellátás egyszerre jelent segítséget és társadalmi kontrollt.
Buda Gergely, Czina Veronika, Sass Magdolna	2026	Néhány óriás és sok kicsi törpe. Magyar civil szervezetek a globális Délen: a kutatás szerepe az eredményesség növelésében	Külügyi Szemle 2025/04, 73-96. o.	A tanulmány a magyar civil szervezetek eredményességét vizsgálja. A kutatásban 16, a globális Délen működő magyar civil szervezet és a hazai érintett NGO-k megközelítőleg 70-80 százaléka vett részt. A tanulmány azt vizsgálja, hogyan vesz részt Magyarország a világ szegény országait támogató tevékenységekben. A területen a nagy egyházi szervezetek és a Vöröskereszt a meghatározóak, a fejlesztések elsősorban Kárpátaljára és a Vajdaságra fókuszálnak. A globális tevékenységek súlypontja Afrika. A fejlesztéspolitikába bekapcsolódó magyar civil szervezetek kicsik, kapcsolódásuk a hazai célokhoz és forrásokhoz elsősorban eseti, projekt alapon szerveződik.
CMBP-IMAP	2026	A magyar középállalatok vonzereje a munkaerőpiacon	Center for Medium-Sized Business Policy	A tanulmány azt vizsgálja, mitől vonzóak a magyar középállalatok a munkaerő számára egy 1000 fős, reprezentatív kérdőíves felmérés alapján. A munkahelyválasztásban a fizetés (88%) és a lokáció (71%) a legfontosabb, ugyanakkor a válaszadók 71%-a szívesen dolgozna középállalatnál. Ezek a cégek főként a személyesebb légkörrel (47%), a juttatásokkal (32%) és a stabilitással (23%) versenyeznek, így reális alternatívát jelentenek a nagyvállalatok mellett. A tanulmány fő következtetése, hogy ezek a cégek akkor lehetnek versenyképesek, ha tudatosan építenek a nem pénzügyi előnyeikre, különösen egy olyan munkaerőpiacon, ahol egyre erősebb a verseny a képzett dolgozókért.
Dr. Kása Richárd, Dr. Molnár László, Dr. Szenderák János, Dr. Szennay Áron	2026	Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis a 2026-os évre. (őszi adatfelvétel)	Gazdaság- és Vállalkozáskutató Inézet	A tanulmány a magyar vállalatok 2025–2026-os kilátásait vizsgálja egy nagymintás felmérés alapján. A cégek többsége stabil helyzetben van, és közel 40% javulást vár, ugyanakkor a beruházási aktivitás alacsony marad (kb. a vállalatok fele nem tervez beruházást). Ezzel szemben a munkaerő iránti kereslet erősödik (a foglalkoztatási egyenleg 6,1-ről 23,3 pontra nő), miközben tartós hiány főként a szakképzett fizikai munkakörökben jelentkezik: az állások 8,5%-a betöltetlen, és egy pozíció átlagosan több mint 6 hónapig marad üres.
Gárdos Éva Beáta, Földvári Mónika, Koncz Imola, Mónus Gergely	2026	Foglalkoztatottság az egészségi ok miatt korlátozott magyarországi lakosság körében	Statisztikai Szemle 104. (1)	A magyar lakosság 37%-nak életét nehezíti meg egészségi korlátozottsága, és ez hogyan függ össze a foglalkoztatottsággal. A tanulmány a 2022-es népszámlálás adatai alapján mutatja be, hogy a foglalkoztatottság és az egészségügyi korlát összefüggéseit. Az eredmények szerint a súlyos korlátozottság erősen csökkenti a munkavállalás esélyét: az önellátásban és a járásban korlátozottak körében háromszor kisebb a foglalkoztatottság esélye, mint a nem korlátozottakénak. A cikk azt is megmutatja, hogy az egészségi korlátozottság erősen életkorfüggő: 58 éves korig a súlyosan érintettek aránya 10% alatt marad, míg a 70-es éveik elején már meghaladja a 20%-ot. A tanulmány arra is rámutat részletes adatokra építve, hogy egyes egészségi problémák, például a vakság és a siketség nem járnak együtt alacsonyabb foglalkoztatottsággal.
Győri Róbert, Mikle Róbert	2026	Changing and continuous patterns of regional development disparities in Hungary, 1910–2022	Regional Statistics 16 (1)	A tanulmány szerint Magyarország térszerkezete meglepően keveset változott 1910 óta. A népszámlálási adatok alapján besorolva az ország 174 járását azt találjuk annál fejlettebb egy térség, minél közelebb van Bécshez, Budapesthez, minél inkább nyugatra fekszik. Ugyancsak 100 éve erős az a hatás, hogy egy járás fejlettsége hasonló a szomszédjaihoz. A mintázatok stabilitása mellett vannak térségek, amelyek pozíciója sokat változott. Például Dabas, Pannonhalma, Zalaegerszeg és Siófok környéke több mint 100 helyet lépett előre a fejlettségi rangsorban, Putnok és Ózd pedig több mint 100 hellyel csúszott hátrébb.

Hazai Horizont - Összkép - 2026. január-február

Szerzők	év	cím	forrás	összefoglaló
Kovács András Donát, Vasárus Gábor László, Farkas Jenő Zsolt, Hoyk Edit	2026	Városperemi változások és településkörnyezeti differenciálódás a kecskeméti külterületeken, 1960–2025	Területi Statisztika 66. (1)	A tanulmány Kecskemét külterületeinek átalakulását vizsgálja 1960 és 2025 között, térképes és statisztikai adatok alapján. Az eredmények szerint a város népessége térben átrendeződött: a központi belterület lakossága csökkent (kb. 84 ezerről 76 ezer főre 1990 és 2022 között), miközben a külterületeken élők száma jelentősen nőtt (kb. 12 ezerről közel 19 ezer főre), és különösen a városperemi, „egyéb belterületi” zónák bővültek (kb. 6 ezerről 13 ezer főre). A térképek azt is mutatják, hogy ez a növekedés nem egységes: egyes területek gyorsan fejlődnek, míg mások lemaradnak, és a beépítés sok helyen rendezetlen, hiányos infrastruktúrával. Összességében a város terjeszkedése együtt jár a belső térbeli különbségek erősödésével.
KSH	2026	Főbb növénykultúrák terméseredményei, 2025	Központi Statisztikai Hivatal	A KSH összegezve a már megjelent statisztikai adatait elkészítette ezt a kiadványt, a főbb növénykultúrák terméseredményeiről Magyarországon. Gabonatermesztés szempontjából lényeges, hogy a kukorica termelőterülete 17%-kal és termésmennyisége 34%-kal csökkent. Ugyancsak csökkentek kedvezőtlen időjárási viszonyok, főleg csapadékhiány, illetve támogatási csökkenések végett a napraforgó, repce, cukorrépa, burgonya terméseredményei. A tavaszi fagyok megtizedelték a termést a gyümölcsösökben, az almatermés mennyisége csupán fele az előző évinek, míg a meggytermés a 75%-át érte el. A zöldborsó termelésén kívül, a meghatározó zöldségfélékből (csemegekukorica, paradicsom) is kevesebb termett 2025-ben a korábbi évekhez viszonyítva. Ezen adatokat az Európai Unióra kivetítve érdemes kiemelni, hogy hazánk a második legnagyobb napraforgó termelő 1,7 millió tonnával.
KSH	2026	A mezőgazdaság teljesítménye, 2025	Központi Statisztikai Hivatal	„A mezőgazdaság teljesítménye, 2025” kiadványban a KSH statisztikai eszközökre támaszkodva vizsgálja a magyar mezőgazdaság teljesítményét. Magyarország mezőgazdasági kibocsátása – az emelkedő árszint és a romló termelékenységgel ellentétes hatására – bővült. A szélsőséges időjárási viszonyok miatt a növénytermesztés nehéz időszakot élt meg 2025-ben, ezért a húzóágazat az élő állat és az állati termék volt. Az élő állatok volumene 4,2%-kal, a z állati termékek mennyisége összességében 3,7%-kal bővült. A kiadvány ezen statisztikákat az Európai unión belül is vizsgálja. A hazai állattenyésztés 2,0, a növénytermesztés 2,1%-kal járult hozzá az unió kibocsátásához 2025-ben.
Kurucz Lajos (ed), Simonné Horváth Gabriella (ed)	2026	Tér-kép, 2024	Központi Statisztikai Hivatal	A KSH „Tér-Kép” rovat a Központi Statisztikai Hivatal egyik tematikus publikációs felülete, amely területi (regionális, települési) statisztikai jelenségeket mutat be vizuálisan és elemző módon. A 2024-es szám a határ menti kisvárosokat és a visegrádi együttműködés országait helyezi fókuszba. Kitér a társadalmi és gazdasági tényezőkre, a környezeti és infrastrukturális jellemzőkre, készít egy ágazati körképet (mezőgazdaság, ipar, építőipar, lakáspiac, turizmus, kiskereskedelem) és végezetül bemutatja a regionális különbségek főbb mutatóit az Európai Unióban. A kiadvány egyik fontos megállapítása, hogy Magyarországon továbbra is jelentős területi különbségek figyelhetők meg, például a legmagasabb jövedelmű térségekben az egy főre jutó jövedelem akár másfélszer–kétszer magasabb, mint a legelmaradottabb régiókban. Érdekesség, hogy a kiadvány több esetben kimutatja: a népességfogyás és az előregedés együtt jár, és egyes térségekben az idősök aránya már meghaladja a 20–25%-ot.
Lajtai László, Vizin Gabriella	2025	Kulturális konfliktusok és a kulturális pszichodiagnosztikával kapcsolatos kompetencia fejlesztése a magyar felsőoktatásban	Educatio 34 (3), pp. 441–453 (2025)	A tanulmány azt vizsgálja, hogyan befolyásolják a kulturális különbségek a mentális zavarok értelmezését és a diagnózis felállítását. A kutatás során különböző kulturális háttérű hallgatók viselkedését és értelmezéseit elemezték, azt vizsgálva, hogyan értékeli ugyanazokat a pszichológiai tüneteket. Az eredmények azt mutatják, hogy a két csoport jelentősen eltérően ítéli meg a tünetek jelentését és súlyosságát: ami az egyik csoport számára problémásnak számít, a másiknál kevésbé vagy másként jelenik meg. Ez alapján a diagnosztikai kategóriák alkalmazása nem egységes, hanem kulturálisan befolyásolt, vagyis ugyanaz a viselkedés eltérő értelmezést kaphat különböző társadalmi-kulturális környezetben.

Hazai Horizont - Összkep - 2026. január-február

Szerzők	év	cím	forrás	összefoglaló
Lassman, Juliette	2026	Water Governance for Climate Resilience in Hungary	OECD	Az európai uniós elemzés (OECD) Magyarország édesvízkészletét vizsgálja. Hazánk az Unió országai közül negyedik legalacsonyabb egy főre jutó belső vízkészlettel rendelkezik, ugyanis édesvízkészletének 98%-a környező országokból érkezik, ezért kiemelt fontosságú a megfelelő vízgazdálkodási politika. A magyar vízgazdálkodás többszintű rendszerben működik, amelyben nyolc minisztérium és több intézmény vesz részt, kiegészülve nemzetközi együttműködésekkel a Duna térségében és a szomszédos országokkal. A működést gazdasági eszközök és információs rendszerek támogatják, miközben a 2010-es évektől új szabályozások erősítették a klímaalkalmazkodási és vízgazdálkodási kereteket. Mindezen intézkedések ellenére a vízgazdálkodás intézményrendszere széttagolt és sok hiányossága van. Az OECD 5 jelentős területen fogalmaz meg javaslatokat. A javaslatok a vízgazdálkodás megerősítésére irányulnak: stabilabb intézmények, jobb szabályozás és egy hosszú távú stratégia kialakítása szükséges. Emellett fontos a helyi szintek erősítése és az átláthatóbb, jobban bevonó döntéshozatal.
Lázár Erika, Németh Péter, Bakó Lili	2026	Színek és figyelem az FMCG kiskereskedelemben. Polccímként megjelenő új információk szemkamerás vizsgálata	Vezetéstudomány Budapest Management Review, 57(1), 17–28.	A tanulmány azt vizsgálja, hogyan hatnak a polccímeként megjelenő színek és vizuális elemek a vásárlók figyelmére. A kutatás során három, egyenként 30 fős csoport részvételével szemkamerás kísérletet végeztek egy bolti polcot utánozó laborhelyzetben, ahol azt mérték, hogy a résztvevők mit és mennyi ideig néznek. Az eredmények szerint a megszokottól eltérő színek hatékonyan megragadják a figyelmet, azonban önállóan ezek túl absztraktak utólag nem emlékeztek, hogy mi is volt rajtuk. A figyelem felkeltéséhez elég lehet a szín, de az információ sikeres átadásához további vizuális elemek – például kiemelések, ikonok vagy ábrák – szükségesek.
Lőrincz Borbála	2025	„Itt csak cigány iskola lesz” – Szegregálódó közoktatás és társadalmi dezintegráció egy magyarországi községben	Educatio 34 (3), pp. 431–440 (2025)	A tanulmány egy konkrét, roma többségű település iskolájának példáján keresztül mutatja be hogyan működik a szegregáció, hogyan és miért irtják át a nem romák gyerekeiket más intézményekbe. A kutatás kvalitatív módszereken, egyetlen iskola megfigyelésén alapul. Az elemzés bemutatja, hogy a helyi iskolai viszonyaitól tartó szülők fokozatosan más települések iskoláiba íratják gyermekeiket, ami az adott intézmény gyors szegregálódásához vezet. Sok iskolában ez az oka annak, hogy egyre nagyobb a hátrányos helyzetű tanulók aránya. A tanulmány által bemutatott eset rávilágít, hogyan működhet a szegregáció önmagát erősítő mechanizmusként.
Mészáros Réka	2026	Munkaerőpiaci kereslet és kínálat Magyarországon	Közgazdasági Szemle, 73(1), 95-120.	A tanulmány a regionális munkaerő-kereslet és -kínálat viszonyát vizsgálja a magyar régiókban a 2008-as válság után. KSH-s és európai uniós adatokra építve vizsgálja a munkanélküliség és a betöltetlen álláshelyek kapcsolatát. Az eredmények szerint országos szinten feszebbé vált a munkaerőpiac, vagyis nőtt a foglalkoztatottság, csökkent a munkanélküliség, és egyre több helyen jelent meg munkaerőhiány. A regionális különbségek ugyanakkor tartósak maradtak: a keleti és déli térségekben magasabb a munkanélküliség, míg a nyugati régiókban inkább munkaerőhiány jelentkezik.
Nagy Attila Zoltán, Steiner Beatrix	2026	A geopolitikai hírek és hangvételük hatása a magyar tőke- és pénzpiacra	Statisztikai Szemle 104. (2)	A tanulmány azt vizsgálja, hogyan hatnak a Magyarországgal kapcsolatos geopolitikai, különösen háborús hírek a pénz- és tőkepiacokra. 2014 és 2025 között, több mint kétféle milliárd hírt elemző kutatás szerint a hatás kettős: rövid távon biztonságkeresés, hosszabb távon a kockázatok átrendeződéséhez való alkalmazkodás jellemzi a piac reakcióját. Pozitív hírek esetén a változások mérsékeltek: a piac gyorsabban és erőteljesebben reagál a negatív hírekre, mint a pozitív, stabilizálókra. A negatív hírek hatására rövid távon a befektetők a biztonságosabb állampapírok felé fordulnak, ami növeli a keresletet és csökkenti a hozamokat, miközben a forintból devizába áramlik a tőke, így gyengül az árfolyam. Ha azonban a negatív hangulat tartóssá válik, nő az országgal kapcsolatos kockázat: a befektetők magasabb hozamot várnak el, ezért az állampapírok hozama emelkedik, a piac bizonytalanabbá válik, és a forint tartósabban gyengébb szinten marad.

Hazai Horizont - Összkep - 2026. január-február

Szerzők	év	cím	forrás	összefoglaló
Petz Raymund	2026	A magyar cégek bő negyedénél bevált a távmunka, a következő két évben nem is szándékoznak változtatni gyakorlatukon	Gazdaságkutató Zrt.	A tanulmány az otthoni munkavégzés elterjedtségét vizsgálja a magyar vállalatok körében, különösen szektor és vállalatméret szerint, a COVID utáni helyzetre fókuszálva. A 2025 végi felmérés alapján a távmunka összességében a cégek mintegy negyedénél van jelen, de erősen ágazatfüggő: az üzleti szolgáltatásokban a cégek kb. 55%-a kínál home office-t, míg az építőiparban csak minden kilencedik, az iparban minden ötödik. A vállalatméret is meghatározó: a nagyvállalatok 83%-a alkalmaz távmunkát, de ez jellemzően csak a dolgozók kisebb részét érinti, míg a mikrovállalkozásoknál ritkább ugyan (27%), de ott a dolgozók nagyobb része él vele. Összességében a munkavállalók aránya alacsony marad (kb. 10–21% között), és a cégek jelentős része a közeljövőben sem tervez változtatni, ami arra utal, hogy a távmunka stabil, de korlátozottan elterjedt formává vált a magyar gazdaságban
Raj, Anasuya	2026	Effective Carbon Rates 2025: Hungary	OECD	A tanulmány azt vizsgálja, hogy Magyarországon mennyire „árazzák be” a szén-dioxid-kibocsátást különböző eszközökkel (adókkal, kvótákkal). Az eredmények szerint 2023-ban a kibocsátások 57,7%-a volt pozitív karbonárzás alatt, ugyanakkor csak kb. 47% érte el a 60 euró/tonna CO ₂ feletti szintet. Az átlagos karbonár 55,36 euró/tonna, amelynek nagy része nem közvetlen szénadóból, hanem üzemanyag-adókból (38,4 euró/tonna) származik, míg az ETS csak 17,17 euró/tonna körüli hozzájárulást ad. A közlekedésben a legmagasabb a karbonár (kb. 135 euró/tonna), míg más szektorokban jóval alacsonyabb, így a rendszer egyenetlenül ösztönzi a kibocsátáscsökkentést.
Ritzl Ildikó, Száraz Anikó, Bódi-Schubert Anikó	2026	Megtakarítási reflexiók és döntések analízise a hazai lakosság körében végzett fókuszcsoporthoz interjúk alapján	Statisztikai Szemle 104. (1)	A tanulmány azt vizsgálja, miért tartják sokan készpénzben a megtakarításuk jelentős részét. A kutatás hat városban szervezett fókuszcsoporthoz interjúkkal vizsgálja, hogyan döntenek pénzügyi kérdésekben az emberek, milyen szokásokat alakítanak ki. Az eredmények szerint az emberek teljesen külön kezelik a biztonsági tartalékokat, a megtakarítást és a befektetést. A készpénz elsősorban az elsőhöz kapcsolódik, az azonnali hozzáférés és a kontroll érzetét adja. A döntések mögött a pénzügyi intézményekkel szembeni bizalmatlanság is meghatározó szerepet játszik.
Szabo John, Weiner Csaba, Deák András	2026	Split between accelerationists, pivoters, and the unwavering: CEE energy policy responses to Russia's 2022 invasion	Post-Communist Economies	A tanulmány azt vizsgálja, hogyan reagált a közép-kelet-európai országok energiapolitikájára az orosz–ukrán háborúra. A módszertan kvalitatív összehasonlító elemzésre és szakpolitikai dokumentumok vizsgálatára épül. Hazánkra koncentrálna, az eredmények azt mutatják, hogy a politika inkább a folytonosság irányába mozdult: a korábbi energiastratégia alapjai – különösen az orosz beszerzési orientáció és a nukleáris fókusz – nagyrészt fennmaradtak. Magyarország nem hajtott végre radikális irányváltást, hanem inkább rövid távú alkalmazkodással reagált (pl. beszerzési diverzifikáció korlátozott mértékben), A régióon belül jól elkülönülő stratégiák jelennek meg: míg egyes országok gyors leválást és energiamix-váltást indítottak el, Magyarország inkább stabilizálni próbálta meglévő kapcsolatait. Míg a régió országai eltérően reagáltak. Egyesek – például Litvánia – gyorsan csökkentették az orosz energiafüggőséget és felgyorsították az energiamix átalakítását, míg mások inkább beszállítót váltottak (Lengyelország, Bulgária, Csehország), de megtartották a földgáz átmeneti szerepét.
Szepesi Balázs, Hortoványi Lilla, Pogácsás Péter	2026	Stratégiai alkalmazkodás és technológiai kiválóság a magyar B2B-gyártásban	Magyar Tudomány 187/2	A tanulmány 14 egyedi gépgyártó és 13 saját márkás terméket előállító vállalattal készített interjú alapján elemzi, milyen működés, milyen stratégia teszi sikeressé a vállalkozásokat Magyarországon. Az alkalmazkodás mellett a kezdeményezőképeség megteremtése fontos - mindez akkor működik, amikor a vállalkozások a változásokat korai jelekből felismerik, a többieknél gyorsabban tudnak tanulni, megoldást találni, illetve felkészültek erőforrásaik rugalmas átcsoportosítására. A sikeres működés nem jelent automatikusan növekedést, a továbblépést két tényező nehezíti. Egyrészt a léptékváltáshoz szükséges tőke jelentős. Másrészt a cégek innovatív és menedzsment kapacitásait nagyrészt lefoglalja, hogy sikeresen fenntartsák technológiai korszerűségüket, megőrizzék pozícióikat a nagyobb szereplők mellett a folyamatosan változó piacon.

Hazai Horizont - Összkép - 2026. január-február

Szerzők	év	cím	forrás	összefoglaló
Tóth Géza	2026	A lakosság jóllétének és termelékenységének viszonya a magyarországi vármegyékben, 2001–2022	Statisztikai Szemle 104. (1)	A tanulmány azt vizsgálja, hogyan alakultak az életminőség és a gazdasági teljesítmény területi mintázatai 2001 és 2022 között. Az életminőséget egy összetett mutatóval méri, amely többek között jövedelmi, egészségi és társadalmi tényezőket foglal magában, míg a gazdasági teljesítményt az egy foglalkoztatottra jutó kibocsátással ragadja meg. Az eredmények szerint a két mutató vármegyei szinten együtt mozog, vagyis ahol magasabb a gazdasági teljesítmény, ott általában jobb az életminőség is. Ugyanakkor települési szinten ez az összefüggés már gyengébb, ami arra utal, hogy helyi szinten a gazdasági és társadalmi folyamatok eltérően alakulhatnak. A vizsgálat azt is mutatja, hogy 2001 és 2022 között a gazdasági különbségek csökkentek a térségek között, míg az életminőségben a felzárkózás kevésbé volt egyértelmű, és jelentős különbségek maradtak fenn.
Vámos Ramóna, Kovács Zoltán	2026	A társadalmi szegregáció vizsgálata Szegeden (2011–2022)	Területi Statisztika 66. (1)	A tanulmány Szeged társadalmi szegregációs mintázatait vizsgálja, vagyis azt, hogy a különböző társadalmi csoportok milyen mértékben különülnek el térben a városon belül. Az elemzés statisztikai adatokra és szegregációs mutatókra épül, amelynek értéke 0,3–0,4 között alakul, közepes, de tartós elkülönülést jelezve. Az eredmények szerint a társadalmi különbségek nem egyenletesen, hanem koncentráltan jelennek meg: egyes városrészekben az alacsony státuszú csoportok aránya többszöröse a városi átlagnak, és az alacsony iskolai végzettségűek aránya is 2–3-szor magasabb, mint a kedvezőbb helyzetű területeken. A tanulmány arra is rámutat, hogy ezek a mintázatok időben viszonylag stabilak, vagyis a városon belüli társadalmi különbségek tartósan térben elkülönülve jelennek meg.
Varga Bence	2026	A periférikus helyzetű magyar-szlovák határ régiók munkaerőpiaci helyzetképe, 2001–2023	Területi Statisztika 66. (1)	A tanulmány a periférikus magyar-szlovák határ régiók munkaerőpiaci helyzetét vizsgálja, különösen a foglalkoztatottság, munkanélküliség és ingázás mintázatait. A szerzők statisztikai adatokra (KSH, Eurostat) és területi összehasonlításra építve elemzik, hogyan térnek el ezek a térségek az országos trendektől, a regionális egyenlőtlenségek és periféria-elmélet keretében. Az eredmények szerint a határ menti térségekben a munkanélküliségi ráta tartósan magasabb, egyes járáásokban 10% feletti, miközben a foglalkoztatottság elmarad az országos átlagtól. A grafikonok alapján az ingázás jelentős: bizonyos településeken a foglalkoztatottak 20–30%-a más térségben vagy külföldön dolgozik. Érdekesség, hogy bár a határ közelsége potenciális előnyt jelenthetne, a régiók jelentős része továbbra is periférikus helyzetben marad, és a gazdasági aktivitás alacsonyabb szintű. A tanulmány fő megállapítása, hogy a munkaerőpiaci hátrányok tartósak, és a határ menti fekvés önmagában nem elegendő a felzárkózáshoz.
Velkey Gábor	2026	A 2010 utáni reformok hatása a hazai iskolarendszerű szakképzés szerepére, térszerkezetére és gazdasági kapcsolatrendszerére	Opus et Educatio – 2. Évf. 4. szám (2025): 47. szám	A tanulmány a 2010 utáni szakképzési reformok hatását vizsgálja Magyarországon, különösen a rendszer térbeli szerkezetére és gazdasági kapcsolataira. Az eredmények szerint a rendszer erősen központosított lett, miközben a szakképzésben tanulók aránya 50% fölötti szintről kb. 40%-ra csökkent. A hátrányosabb helyzetű régiókban magasabb a szakképzésben tanulók aránya, ami a rendszer szociális funkciójának erősödésére utal. Bár a cél a munkaerőpiaci illeszkedés javítása volt, a vállalati kapcsolatok továbbra is egyenlőtlenek és főként a fejlettebb régiókban jelennek meg. Összességében a reformok egyszerre hoztak átalakulást és erősítették a területi és társadalmi különbségeket.
Zsibók Zsuzsanna	2026	A területi felzárkózás hajtóerői Magyarországon és Romániában az ezredforduló után: területi verseny országok és régiók között	Erdélyi Társadalom – XXIII. évfolyam, 2. szám, 2025/2	Tanulmány a területi verseny kontextusában elemezte Magyarország és Románia régióinak gazdasági felzárkózását. Magyarország és Románia felzárkózása eltérő módon zajlott: Romániában a gazdasági szerkezetváltás és a nagyvárosok húzóereje gyors termelékenység-növekedést eredményezett: az egy főre jutó GDP az EU-átlaghoz viszonyítva kb. 30% körüli szintről közel 80%-ra emelkedett, míg Magyarországon ez kb. 55%-ról 75% körüliire nőtt. Hazánkban inkább a foglalkoztatás bővülése hajtotta a fejlődést, miközben épp ellentétesen Romániában a foglalkoztatási ráta 2020 és 2023 között 66%-ról 63%-ra csökkent. Mindkét országban fennmaradtak a területi különbségek, és a versenyben elsősorban a már eleve fejlettebb régiók tudtak előrelépni, míg a kevésbé fejlettek tartósan lemaradtak. Például Bukarest fejlettsége elérte az EU-átlag kb. 229%-át, míg Budapest esetében ez kb. 168%, ami erős fővárosi koncentrációt jelez.

Hazai Horizont - Összkép - 2026. január-február

Szerzők	év	cím	forrás	összefoglaló
Zsinka Flóra, Berger Viktor	2025	Térbeli habitus és a(z) (im)mobilitás narratívái a vidéki periférián	Szociológiai Szemle, 36(1), 1-28.	A tanulmány azt vizsgálja, miért maradnak otthon sokan a szegény vidéki térségekben sokan a vidéki periférián, miközben mások elvándorolnak. A szerzők egy dél-Baranya megyei aprófalvas térségben, amely a Háromszeg kitalált nevet kapta készített mélyinterjúk alapján végezte a kutatást. Az eredmények szerint a helyben maradás gyakran nem kényszer, hanem tudatos stratégia: a helyi kapcsolatok és megélhetési lehetőségek sokszor nagyobb biztonságot adnak, mint a bizonytalan elköltözés. A kutatás arra is rámutat, hogy a mobilitást nemcsak gazdasági tényezők, hanem a megszokott társadalmi és térbeli minták is erősen befolyásolják, például a családi kötődések, a helyi kapcsolati háló, valamint az a megszokott mozgástér, amelyen belül a mindennapi élet szerveződik.